

Epilógus

FÖLDET ÉR A GÉPEM BOSTONBAN, a Logan repülőtéren. 2012 januárja van. Az Amerikai Matematikai Társulat és az Amerikai Matematikai Szövetség rendes évi konferenciájára érkeztem meghívott előadóként. Ezeket az előadásokat 1896 óta minden évben megtartotta valaki. Az előadók névsora és az előadásai tárgya madártávlati képet ad arról, ami az adott időszakban a matematikában történt. John von Neumann, Shiing-Shen Chern, Michael Atiyah, Raoul Bott, Robert Langlands, Edward Witten és sokan mások adtak elő itt. Nagy megtiszteltetés belépni ebbe a sorba, ezért kicsit meg is vagyok illetődve.

Megelevenednek az emlékeim. Először 1989 szeptemberében érkeztem Bostonba, amikor a Harvardra jöttem, a híres film címének parafrázisával *Moszkvából matekkel*. Huszonegy éves voltam akkor, nem tudtam, mit várjak, mi vár rám. Három hónappal később már érett emberként búcsúztattam a Loganon mentoromat, Borisz Feigint, aki akkor visszatért Moszkvába, és úgy gondoltam, elválásunk talán örökre szól. Szerencsére nem így történt.

Sokkal tovább maradtam a Harvardon, mint gondoltam: megszereztem a PhD-met, a Harvard Társaság tagja lettem, végül megbízott oktató. Öt évvel Bostonba érkezésem után a szüleimet és a nővérem családját vártam itt, akik akkor költöztek ki Amerikába. Azóta is Bostonban élnek, ám én 1997-ben egy csábító ajánlatnak eleget téve átköltöztem Berkeley-be, hogy a University of California-n dolgozzak.

Gyakran jövök Bostonba, hogy meglátogassam a családomat. A szüleim a Hynes Convention Center közelében laknak, ahol a konferenciát rendezik, így most először láthatnak engem akcióban. Micsoda ajándék, hogy ezt a tapasztalatot megoszthatom a családommal!

A rendes évi konferenciának több mint 7000 regisztrált résztvevője van – nagyon valószínű, hogy ez minden idők legnagyobb matematikai találkozója. Sokan eljönnek közülük az én előadásomra is, amelynek helyszíne egy óriási bálterem. A szüleim, a nővérem és a sógorom az első sorban ülnek. A Robert Langlands-szal és Ngô Bao Châuval közös munkámról beszélünk. Három éve dolgozunk együtt a Langlands-program kiterjesztésén.¹

– Mi lenne, ha filmet készítenénk a Langlands-programról? – kérdezem. – Akkor bizony kínos kérdésekre kéne válaszolnunk: Mi forog kockán? Kik a szereplők? Mi történik? Mi a konfliktus? Hogyan oldjuk meg?

A hallgatóság mosolyog. Majd André Weilről beszélünk és a rozetta-kőről. Bejárjuk a metamatika különböző tájait, és látjuk azok varázslatos összefüggéseit.

A távirányító minden kattintásra új lapot vetít ki az előadásomból egyszerre négy nagy képernyőre. Ezek mindegyike egy kis lépést mutat be soha véget nem érő kalandozásainkból. Felmerülnek az igazság és a szépség örök kérdései. És ahogyan egyre többet tudunk meg a matematikáról – erről a rejtett Univerzumból – egyre világosabban látjuk, milyen keveset tudunk. Mert az út itt nem ér véget.